

Rygestop på dit sprog

Ansøger

Kommunerne Albertslund, Brøndby, Glostrup, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Vallensbæk og Tårnby vil samarbejde om en indsats rettet mod rygere med anden etnisk baggrund end dansk, og søger om støttemidler til indsatsen. Projektet *Rygestop på dit sprog* vil blive gennemført i partnerskab med Kræftens Bekæmpelse, udvalgte praktiserende læger¹, apoteker² og boligforeninger³ (andre?). se nærmere beskrivelse i bilag 2.

Projektets formål og baggrund

Formålet med projektet er at reducere rygeforekomsten blandt etniske minoriteter ved at udvikle og implementere målgruppetilpasset hjælp til rygestop til rygere med anden etnisk baggrund end dansk, samt rekruttere til disse.

Tobaksrygning er en særdeles vigtig risikofaktor for den danske sundhed og den risikofaktor, der bidrager allermost til social ulighed i sundhed i Danmark. Rygning kan blandt andet føre til kræft og til for tidlig død. Flere end 80 % af tilfældene af lungekræft kunne have været forebygget med rygestop. Rygning øger risikoen for hjertekarsygdomme, luftvejssygdomme (blandt andet KOL og tuberkulose), diabetes og leddegigt. Rygning forværrer desuden prognosen for en række sygdomme, blandt andet prostatakræft.⁴

Der er en stor andel af borgere med ikke vestlig baggrund i de otte kommuner på Vestegnen og Sydamerica. I 7 af de otte kommuner udgør borgere med tyrkisk eller kurdisk baggrund den største indvandergruppe, som samlet udgør i alt 17.416 borgere. Ligeledes er der mange med pakistansk baggrund og med arabisk baggrund, herunder de fleste fra Irak, Iran og Afghanistan, i alt 7.402 borgere⁵. Desuden er der i flere af kommunerne en stor gruppe filippinere og/eller polakker. Det er kendetegnende for disse grupper, at der især blandt mændene er en høj rygeprævalens. Således ryger mere end 50 % af mandlige indvandrere og efterkommere fra Tyrkiet mod 25 % mænd med dansk baggrund i alderen 18-39 år. Der er stor motivation til rygeophør. Mere end halvdelen af rygere fra indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande ønsker at holde op med at ryge⁶.

Nyhedsværdi, relation, lighed og forskelle

De rygestoptilbud kommunerne udbyder, gennemføres på dansk med en pædagogisk tilgang, der er tilpasset dansk kultur. Erfaringen er, at det er svært at rekruttere og fastholde borgere med anden etnisk baggrund end dansk til de nuværende rygestoptilbud. Og for de borgere, der ikke taler dansk eller mestrer det danske sprog særlig godt findes der ikke et tilbud.

Høje Taastrup Kommune har erfaringer med at rekruttere borgere fra målgruppen til kommunens generelle rygestoptilbud blandt andet gennem deres indsats Sundhed i Gadehave gård. Disse erfaringer inddrages i

¹ Følgende har givet tilsagn:

² Følgende har givet tilsagn

³ Følgende har givet tilsagn

⁴ Sygdomsbyrden i Danmark, Sundhedsstyrelsen, 2016

⁵ Danmarks Statistik

⁶ Etniske minoriteters sundhed, Center for Folkesundhed, Region Midtjylland, 2008

dette projekt både i forhold til målgruppetilpasningen af rygestopkoncepterne, uddannelse af rådgivere og rekrutteringsstrategier. Erfaringerne fra Høje Tåstrup foreligger ikke i en eksplicit form.

Rygestoptilbud, som er specifikt udviklet til at matche tyrkisk, kurdisk, pakistansk og mellemøstlige kulturer, og som kan gennemføres på deltagernes egne sprog, findes ikke i dag. Kombinationen af et målgruppetilpasset rygestoptilbud og en netværksbaseret informations- og rekrutteringsindsats gennemført af et veluddannet korps i samarbejde med kommunale fagfolk, almen praksis, apoteker m.fl. vil være en nyskabelse. Tilbuddet vil have stor nytteværdi ikke alene på Vestegnen og Sydamerica, men også i andre kommuner med stor andel af indvandrere og efterkommere med anden kulturel baggrund og hvor rygning er meget udbredt.

Målgrupper

De primære målgrupper i dette projekt er rygende indvandrere og efterkommere fra Tyrkiet, Pakistan, Iran, Irak og Afghanistan og/eller rygere som ikke taler dansk men taler tyrkisk, urdu, punjabi, persisk, dari, arabisk arabisk eller engelsk.

Indhold, arbejdsmetode og tidsplan

Med dette projekt ønsker kommunerne at rygere med anden etnisk baggrund end dansk kan få hjælp til rygestop på deres eget sprog og/eller i en form, der er tilpasset deres kulturelle baggrund. Projektet handler derfor om:

- At udvikle rygestoptilbud tilpasset tyrkisk og anden ikke-vestlig kultur
- At uddanne tyrkisk, urdu, punjabi, persisk, dari, arabisk og engelsktalende rygestoprådgivere i de tilpassede rygestopkoncepter⁷
- At iværksætte en netværksbaseret informations- og rekrutteringsindsats i målgruppespecifikke arenaer (foreninger, klubber, boligområder, sprogskoler etc.) og gennem fagpersonaler som møder rygerne

Projektet starter i august 2017 og afsluttes i december 2019. Projektet opdeles i tre faser:

FASE 1: UDVIKLING OG FORBEREDELSE, AUGUST-DECEMBER 2017	
Leverancer	Aktiviteter
Rygestopkoncepter der er målgruppe-tilpasset til tyrkisk, kurdisk, pakistansk og mellemøstlige kulturer, samt et tilbud, der gennemføres på engelsk	<ul style="list-style-type: none"> • På workshops med erfarne rådgivere, etniske sundhedsformidlere, Kræftens Bekæmpelse, m.fl. udvikles konceptet for et eller flere rygestopforløb, tilpasset tyrkisk, kurdisk, pakistansk og mellemøstlige kulturer • Der vil blive taget udgangspunkt i Kræftens Bekæmpelses rygestopkoncept "Rygestop i grupper"⁸. Den kulturelle tilpasning vil ske i forhold til rådgiverrollen, undervisningsformen, myter om rygning, inddragelse af familien, håndtering af sociale normer og følsomhed overfor skam. Koncepterne sendes til høring hos relevante fagfolk • Koncepterne afprøves på 1-2 hold og justeres
Et veluddannet rådgiverkorps	<ul style="list-style-type: none"> • Der rekrutteres rådgivere blandt de etniske sundhedsformidlere i kommunerne, peer mentorer eller andre med en sundhedsfaglig/pædagogisk baggrund som taler dansk og tyrkisk/arabisk/engelsk. Dem som ikke i forvejen er uddannede rygestoprådgivere gennemgår rygestoprådgiveruddannelsen i Kræftens Bekæmpelse • De rekrutterede rådgivere oplæres i de målgruppespecifikke koncepter og i opsøgende

⁷ Det vurderes, at et rygestoptilbud på engelsk kan dække behovet for flere af de mindre etniske grupper, blandt andet de filippinske og polske rygere

⁸ Kræftens Bekæmpelses rygestopkoncept "Rygestop i grupper", er et velafprøvet koncept med dokumenteret effekt

	rekruttering.
Informations- og rekrutteringsmateriale	<ul style="list-style-type: none"> • Der udarbejdes informationsmaterialer på tyrkisk, persisk, dari, urdu, punjabi, arabisk og engelsk. Det vil være deltagermaterialer, som skal bruges i forbindelse med selve rygestopforløbet og materialer til brug for den opsøgende rekruttering (postkort, flyers, etc.) Materialerne laves med billeder og symboler, således at de også kan bruges af læsesvage borgere • Der gennemføres research på digitale rygestopprogrammer på tyrkisk, persisk, dari, urdu, punjabi, arabisk, engelsk, som er tilgængelige og som kan videreformidles til deltagere, som støtteværktøjer i rygestopprocessen.

FASE 2: REKRUTTERING OG AFVIKLING AF RYGESTOPFORLØB JANUAR 2018 - SEPTEMBER 2019	
Leverancer	Aktiviteter
Rekruttering af 200 borgere med anden etnisk baggrund end dansk til rygestop	<ul style="list-style-type: none"> • Etablering af samarbejde med relevante (boligsociale medarbejdere, læger, apoteker, sundhedscentre, biblioteker) med henblik på at fagpersoner herfra kender rygestoptilbuddene og ved hvordan borgerne henvises dertil • Opsøgende virksomhed i boligområder, klubber og foreninger og andre steder, hvor målgrupperne er med henblik på mundtlig at formidle mulighederne for hjælp til rygestop og uddele materialer • Relevante fagpersoner, som møder målgrupperne, uddannes i den korte henvisningssamtale VBA-metoden • Stande i forbindelse med forskellige events og arrangementer i kommunerne (kulturnat, sundhedsmesser, Lungedag, bazarer, etc.)
Afvikling af rygestopforløb	<ul style="list-style-type: none"> • Udvælge egnede lokationer for afholdelse af rygestopforløb, og indgå aftaler med stederne (almen praksis, boligforeninger, biblioteker m.v.) • Forløbene planlægges. Der skal afholdes 10 forløb fordelt geografisk og over projektperioden

FASE 3: EVALUERING OG UDBREDELSE, OKTOBER – DECEMBER 2019	
Leverance	Aktiviteter
Evaluering	<ul style="list-style-type: none"> • Der gennemføres en evaluering i tre dele, som gennemføres af intern evalueringsmedarbejder. Den vil bestå af fokusgruppeinterview og indtastning i Rygestopbasen. Se nærmere beskrivelse under afsnittet om evaluering
Målgruppetilpassede rygestopkoncepter og suppleringsuddannelse til rådgivere	<ul style="list-style-type: none"> • På baggrund af evalueringen vil rygestopkoncepterne og rådgiveruddannelse blive justeret, således at de kan bruges af andre kommuner • Rådgiveruddannelsen evalueres i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse, så den kan udvikles til en supplerende uddannelse til de øvrige rygestoprådgiveruddannelsesstilbud, som Kræftens Bekæmpelse udbyder.
Formidling af resultater i form af små film og deltagelse i netværksaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Formidling af resultater og de udarbejdede koncepter præsenteres i Sund By Netværket, og det drøftes hvilke aktiviteter, der kan følge med formidlingen • Der produceres en række små film, fra rygestopforløbene, som kan give indblik i konceptet, og som kan formidles gennem youtube, facebook og andre sociale medier

Projektets resultater og effekt

Konkret er det målet, at 2000 rygere med anden etnisk baggrund end dansk skal høre om rygestoptilbuddene. Herfra er det målet at rekruttere 200 rygere med anden etnisk baggrund end dansk til rygestoptilbud, hvor minimum 100 bliver røgfrie efter gennemført rygestoptilbud, og 50 stadig er røgfrie efter 6 mdr.

Det forventes, at den opsøgende rekruttering vil bidrage til en større forståelse af rygningens betydning for helbredet, og stimulere til spontane rygestop blandt rygere med anden etnisk baggrund end dansk.

Generelt viser udenlandske studier, at rygestop kampagner har effekt i forhold til at få rygere til aktivt at tage stilling til deres rygning. Evaluering fra rygestopkampagne i København viser, at hver gang en ryger opsøger kommunens rygestoptilbud/STOPLINIEN på baggrund af kampagnen, så vil der være syv rygere, der har talt om eller overvejet et rygestop på egen hånd eller med hjælp fra andre⁹. Overføres disse erfaringer til nærværende projekt betyder det, at 1400 rygere med anden etnisk baggrund vil have forholdt sig til deres rygning, når 200 er rekrutteret til rygestoptilbud.

Rygestop blandt storrygere forbedrer deres sundhedstilstand betragteligt, og bidrager til at ændre den sociale ulighed i sundhed. Rygning er den risikofaktor, som bidrager allermost til sygdomsbyrden i Danmark, og er den risikofaktor der bidrager allermost til social ulighed i sundhed i Danmark.

Rygning er meget udbredt blandt borgere med tyrkisk, kurdisk, pakistansk og/eller mellemøstlig baggrund, og mange er storrygere (ryger mere end 15 cigaretter om dagen). Projektet vil dermed på længere sigt bidrage til nedbringelse af den sociale ulighed i sundhed.

Evaluering

Der vil blive gennemført tre evalueringselementer:

1. Effektmåling i forhold til de gennemførte rygestop
2. Evaluering af rekrutteringsindsatsen
3. Evaluering af de udarbejdede koncepter og rådgiveruddannelsen med henblik på at justere koncepterne, således at de kan deles med andre

I nedstående tabel er evalueringen nærmere beskrevet.

Evalueringsdel	Respondenter	Metode
Effektmåling i forhold til de gennemførte rygestop	Deltagere i rygestoptilbud	Alle deltagere i rygestopforløbene vil blive indrapporteret i den nationale Rygestopbase, sådan at effekten af indsatsen løbende kan følges. Rygestopbasen giver blandt andet informationer om: <ol style="list-style-type: none"> 1. Deltagere der har gennemført 2. Røgfri ved kursets afslutning 3. Opfølgingsrate efter 6 mdr. 4. Røgfrihed efter 6 mdr. 5. Tilfredshed med kurset
Evaluering af rekrutteringsindsatsen	Fagpersoner (boligsociale medarbejdere, læger, sundhedsfolk m.fl. som har bidraget til rekruttering til rygestoptilbuddene) Deltagere i diverse events (møder, stande, oplæg)	Der gennemføres 2-3 fokusgruppeinterviews med henblik på at identificere de gode måder til effektiv rekruttering Rådgiverkorpset monitorerer løbende hvor mange borgere, de er i kontakt med i forbindelse med rekrutteringsaktiviteter
Evaluering af de udarbejdede koncepter og rådgiveruddannelsen	Rygestoprådgivere som har varetaget rygestoprådgivning og den opsøgende rekruttering samt deltagere i rygestopforløb	Der gennemføres 1 fokusgruppeinterview med rådgivere og et med deltagere i rygestopforløb med fokus på at identificere nødvendige ændringer i konceptet og i rådgiveruddannelse

⁹ Evaluering af Københavns Kommunes rygestopkampagnen "Kære cigaret – jeg slår op, Wilke 2013

Formidling og udbredelse af projektsresultater

Formidling af resultater og de udarbejdede koncepter præsenteres i Sund By Netværket¹⁰, og det drøftes hvilke aktiviteter, der kan følge med formidlingen, herunder hvordan det uddannede rådgiverkorps kan bruges ved opstart i andre kommuner.

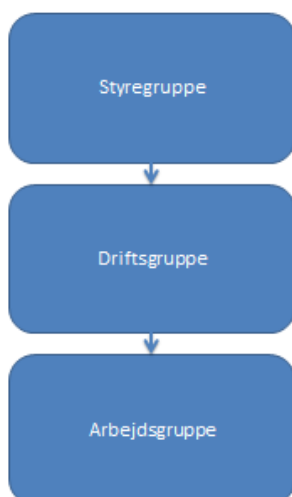
Der produceres en række små film, indeholdende sekvenser fra rekrutteringsaktiviteterne, rygestopforløbene, interview med deltagere og rådgivere. Filmsekvenserne vil have fokus på at vise hvordan borgere med anden etnisk baggrund (tyrkisk, kurdisk, pakistansk og mellemøstlig) kan rekrutteres til sundhedstilbud og hvordan dansk udviklede rådgivningsforløb kan tilpasses til andre kulturer. Filmsekvenserne formidles gennem youtube, facebook og andre sociale medier. De kan bruges af fagfolk der arbejder med rygestop, men også andre, der er interesserede i hvordan sundhedsbudskaber kan formidles til borgere med anden etnisk baggrund.

Økonomi

Der søges støtte på 2.515.613 kr. Bilag 1 viser budgettet for projektet.

Organisation og ansvarsfordeling

Projektet har følgende organisation:



Projektet kobles på den igangværende indsats overfor storrygere, og den organisation, der er etableret i den forbindelse. Det betyder, at den igangværende styregruppe og driftsgruppe for storrygerindsatsen også bliver styregruppe og driftsgruppe for indsatsen om rygestop på dit sprog.

Der etableres en arbejdsgruppe, hvori projektet Rygestop på dit sprog særskilt planlægges og gennemføres. Koordinatoren for de etniske sundhedsformidlere tilknyttes arbejdsgruppen sammen med rygestoprådgivere og projektmedarbejdere fra kommunerne.

¹⁰ Sund By Netværkets medlemmer er 56 danske kommuner, som blandt andet deler best practices og gode ideer på Folkesundhedsområdet